

Minister erkent problemen Indiase granietsector en wil een convenant

LIW, 8 november 2017

In oktober 2017 beantwoordde de voormalige Minister van Buitenlandse Handel en OS vragen van kamerleden van SP, CU, PvdA, GroenLinks en 50PLUS over *moderne slavernij, kinderarbeid en onveilig en ongezond werk in Indiase granietgroeves die aan de Nederlandse en Europese markt leveren*. Aanleiding was het rapport *The Dark Sites of Granite* van de Landelijke India Werkgroep (LIW), Stop Kinderarbeid en Kerk in Actie.

‘Ernstige vormen van uitbuiting’

De Minister beaamt in haar antwoord dat het gaat om ‘ernstige arbeidsomstandigheden in Indiase steengroeves’ en bevestigt dat deze ook al in 2014 werden geïdentificeerd. Dit, zegt zij, was de aanleiding om gesprekken met de natuursteensector te starten over *‘hoe een bijdrage kan worden geleverd aan het voorkomen van de meest ernstige vormen van uitbuiting en de verbetering van arbeidsomstandigheden’*. De Minister benadrukt in haar antwoorden meermaals dat een oplossing gezocht wordt in het een *Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Natuursteen Convenant*. Zij laat ook weten dat alle in het ‘granietrapport’ genoemde bedrijven daarbij zijn betrokken.

Overigens verwacht de Minister – overeenkomstig de door Nederland onderschreven OESO Richtlijnen, dat bedrijven *due diligence* (zorgplicht) in hun keten uitvoeren om risico’s op schending van mensenrechten in kaart te brengen en zo nodig aan te pakken. Een convenant kan daarbij helpen, zegt zij, omdat het de ‘slagkracht’ om gezamenlijk problemen op te lossen vergroot.

Sociaal verantwoord inkopen door overheden van natuursteen

Op vragen over duurzaam inkopen door overheden laat de Minister weten dat sinds 1 april van dit jaar boven de Europese aanbestedingsdrempel de zgn. *Internationale Sociale Voorwaarden* van toepassing zijn. Dit houdt in dat een bedrijf dat aan de overheid levert zich in haar productieketen aan de arbeidsrechten in de OESO Richtlijnen moet houden. Dat geldt met name voor zogenaamde specifieke *risicosectoren* op het gebied van arbeidsrechten, waaronder de natuursteensector.

Inmiddels hebben ook ruim 100 gemeenten, provincies en waterschappen een manifest getekend, waarin ze toezeggen een plan te maken voor duurzaam ofwel maatschappelijk verantwoorde inkopen. De sociale voorwaarden moeten daar deel van uitmaken. Verder is ook een proefproject opgestart gericht op ‘verduurzaming van het inkoopproces van overheden’ dat met name gericht is op de natuursteensector. Dit zou ertoe leiden dat bedrijven die aantoonbaar laten zien - bijvoorbeeld via deelname aan het convenant - dat zij misstanden helpen bestrijden, de voorkeur krijgen boven andere leveranciers die dat niet doen. Dat is een belangrijke prikkel voor natuursteenbedrijven om aan het convenant mee te doen, want overheden zijn voor de sector een belangrijke opdrachtgever.

Anonimisering steengroeves een probleem?

De Minister zegt in haar antwoorden ook dat *‘het niet expliciet vermelden in het rapport van de onderzochte productielocaties een complicerende factor is voor de inkopende bedrijven en de Indiase overheid om in deze specifieke gevallen de aanbevelingen op te volgen.’*

De organisaties die het rapport *The Dark Sites Of Granite* publiceerden hebben inderdaad besloten om de namen van de onderzochte groeves niet te publiceren, maar die met letters aan te duiden. Daarvoor zijn zwaarwegende redenen. Het noemen van productielocaties maakt arbeiders van de onderzochte groeves zeer kwetsbaar voor represailles, maar ook: het is onze ervaring dat bij het noemen van namen van productielocaties/leveranciers de neiging bij bedrijven groot is om de onderzochte leverancier eruit te gooien en over te stappen naar een andere leverancier die mogelijk niet veel beter is. Omdat forse misstanden in de hele granietsector voorkomen zouden bedrijven *al hun leveranciers* moeten onderzoeken en met hen aan verbeteringen werken. Dat geldt voor de Indiase overheid evenzeer: die moet zorgen dat arbeidsinspecties leiden tot het naleven van de bestaande wetten.

Convenanten voortgezet, mogelijk meer dwingende maatregelen?

Als Landelijke India Werkgroep verwachten we dat Minister Ploumen's opvolger, Minister Sigrid Kaag, zich zal blijven inzetten voor stevige convenanten. In het regeerakkoord staat tenminste: *'De IMVO (internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen)-convenanten worden voortgezet. Na twee jaar wordt gezien of en zo ja, welke dwingende maatregelen genomen kunnen worden.'*

De volledige kamervragen en antwoorden van de Minister over *The Dark Sites of Granite* vind u hier:

- (1) Kamervragen Voordewind (CU), Van den Hul (PvdA) en Diks (GroenLinks):
<http://www.indianet.nl/pdf/kv171019a.pdf>
- (2) Kamervragen Sazias en Van Brenk (50PLUS): <http://www.indianet.nl/pdf/kv171019b.pdf>
- (3) Kamervragen Hijink (SP): <http://www.indianet.nl/pdf/kv171019c.pdf>